

V l á d n í n á v r h

Z Á K O N

ze dne 2020,

kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Č Á S T P R V N Í

Změna obecního zřízení

Čl. I

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění zákona č. 273/2001 Sb., zákona č. 320/2001 Sb., zákona č. 450/2001 Sb., zákona č. 311/2002 Sb., zákona č. 313/2002 Sb., zákona č. 59/2003 Sb., zákona č. 22/2004 Sb., zákona č. 216/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 421/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 626/2004 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 61/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 234/2006 Sb., zákona č. 245/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 169/2008 Sb., zákona č. 298/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 477/2008 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 424/2010 Sb., zákona č. 246/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 72/2012 Sb., zákona č. 142/2012 Sb., zákona č. 239/2012 Sb., zákona č. 257/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 24/2015 Sb., zákona č. 106/2016 Sb., zákona č. 99/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 257/2017 Sb., zákona č. 175/2018 Sb., zákona č. 32/2019 Sb. a zákona č. 263/2019 Sb., se mění takto:

1. Za § 92 se vkládá nový § 92a, který zní:

„§ 92a

(1) Stanoví-li tak jednací řád zastupitelstva obce, lze účast člena zastupitelstva obce na jednání zastupitelstva obce zajistit též distančním způsobem s využitím technického zařízení pro přenos obrazu a zvuku, pokud umožňuje uplatňovat zákonná práva spojená s účastí na jednání. Jednací řád stanoví pravidla účasti na jednání zastupitelstva obce distančním způsobem. Člen zastupitelstva obce není povinen účastnit se jednání zastupitelstva obce distančním způsobem.

(2) Ustanovení odstavce 1 platí obdobně i pro účast veřejnosti na jednání zastupitelstva obce. O možnosti účastnit se jednání zastupitelstva obce distančním způsobem informuje obecní úřad veřejnost v informaci zveřejňované podle § 93 odst. 1 nebo 2.“

2. V § 101 se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

„(3) Stanoví-li tak jednací řád rady obce, lze účast člena rady obce a dalších osob na schůzi rady obce zajistit též distančním způsobem s využitím technického zařízení pro přenos obrazu a zvuku, pokud umožňuje uplatňovat zákonná práva spojená s účastí na schůzi. Jednací řád stanoví pravidla účasti na schůzi rady obce distančním způsobem. Člen rady obce není povinen účastnit se schůze rady obce distančním způsobem.“.

Dosavadní odstavce 3 a 4 se označují jako odstavce 4 a 5.

ČÁST DRUHÁ

Změna krajského zřízení

Čl. II

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění zákona č. 273/2001 Sb., zákona č. 320/2001 Sb., zákona č. 450/2001 Sb., zákona č. 231/2002 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 404/2002 Sb., zákona č. 229/2003 Sb., zákona č. 216/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 421/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 626/2004 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 234/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 298/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 477/2008 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 118/2010 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 246/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 457/2011 Sb., zákona č. 142/2012 Sb., zákona č. 239/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 24/2015 Sb., zákona č. 298/2015 Sb., zákona č. 106/2016 Sb., zákona č. 99/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 257/2017 Sb., zákona č. 32/2019 Sb. a zákona č. 263/2019 Sb., se mění takto:

1. Za § 41 se vkládá nový § 41a, který zní:

„§ 41a

(1) Stanoví-li tak jednací řád zastupitelstva, lze účast člena zastupitelstva na jednání zastupitelstva zajistit též distančním způsobem s využitím technického zařízení pro přenos obrazu a zvuku, pokud umožňuje uplatňovat zákonná práva spojená s účastí na jednání. Jednací řád stanoví pravidla účasti na jednání zastupitelstva distančním způsobem. Člen zastupitelstva není povinen účastnit se jednání zastupitelstva distančním způsobem.

(2) Ustanovení odstavce 1 platí obdobně i pro účast veřejnosti na jednání zastupitelstva. O možnosti účastnit se jednání zastupitelstva distančním způsobem informuje krajský úřad veřejnost v informaci zveřejňované podle § 42 odst. 1 nebo 2.“.

2. V § 58 se za odstavec 2 vkládají nové odstavce 3 a 4, které znějí:

„(3) Rada vydá jednací řád, v němž stanoví podrobnosti o jednání rady.

(4) Stanoví-li tak jednací řád rady, lze účast člena rady a dalších osob na schůzi rady zajistit též distančním způsobem s využitím technického zařízení pro přenos obrazu a zvuku, pokud umožňuje uplatňovat zákonná práva spojená s účastí na schůzi. Jednací řád stanoví pravidla účasti na schůzi rady distančním způsobem. Člen rady není povinen účastnit se schůze rady distančním způsobem.“.

Dosavadní odstavce 3 a 4 se označují jako odstavce 5 a 6.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o hlavním městě Praze

Čl. III

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění zákona č. 145/2001 Sb., zákona č. 273/2001 Sb., zákona č. 320/2001 Sb., zákona č. 450/2001 Sb., zákona č. 311/2002 Sb., zákona č. 312/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 22/2004 Sb., zákona č. 216/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 387/2004 Sb., zákona č. 421/2004 Sb., zákona č. 499/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 626/2004 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 234/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 66/2008 Sb., zákona č. 169/2008 Sb., zákona č. 298/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 477/2008 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 424/2010 Sb., zákona č. 246/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 457/2011 Sb., zákona č. 142/2012 Sb., zákona č. 239/2012 Sb., zákona č. 350/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 24/2015 Sb., zákona č. 298/2015 Sb., zákona č. 106/2016 Sb., zákona č. 99/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 225/2017 Sb., zákona č. 257/2017 Sb., zákona č. 32/2019 Sb. a zákona č. 263/2019 Sb., se mění takto:

1. Za § 60 se vkládá nový § 60a, který zní:

„§ 60a

(1) Stanoví-li tak jednací řád zastupitelstva hlavního města Prahy, lze účast člena zastupitelstva hlavního města Prahy na jednání zastupitelstva hlavního města Prahy zajistit též distančním způsobem s využitím technického zařízení pro přenos obrazu a zvuku, pokud umožňuje uplatňovat zákonná práva spojená s účastí na jednání. Jednací řád stanoví pravidla účasti na jednání zastupitelstva hlavního města Prahy distančním způsobem. Člen zastupitelstva hlavního města Prahy není povinen účastnit se jednání zastupitelstva hlavního města Prahy distančním způsobem.

(2) Ustanovení odstavce 1 platí obdobně i pro účast veřejnosti na jednání zastupitelstva hlavního města Prahy. O možnosti účastnit se jednání zastupitelstva hlavního města Prahy distančním způsobem informuje Magistrát hlavního města Prahy veřejnost v informaci zveřejňované podle § 60 odst. 3.“.

2. V § 70 se za odstavec 2 vkládají nové odstavce 3 a 4, které znějí:

„(3) Rada hlavního města Prahy vydá jednací řád, v němž stanoví podrobnosti o jednání rady hlavního města Prahy.

(4) Stanoví-li tak jednací řád rady hlavního města Prahy, lze účast člena rady hlavního města Prahy a dalších osob na schůzi rady hlavního města Prahy zajistit též distančním způsobem s využitím technického zařízení pro přenos obrazu a zvuku, pokud umožňuje uplatňovat zákonná práva spojená s účastí na schůzi. Jednací řád stanoví

pravidla účasti na schůzi rady hlavního města Prahy distančním způsobem. Člen rady hlavního města Prahy není povinen účastnit se schůze rady hlavního města Prahy distančním způsobem.“.

Dosavadní odstavce 3 a 4 se označují jako odstavce 5 a 6.

ČÁST ČTVRTÁ

ÚČINNOST

Čl. IV

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem třetího kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část:

1. Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Cílem předloženého návrhu zákona měnícího zákony o územních samosprávných celcích je výslovná úprava tzv. distanční účasti členů zastupitelstva obce, kraje či hlavního města Prahy na jednání zastupitelstva a členů rady obce, kraje či hlavního města Prahy na schůzi rady a možnost distanční účasti veřejnosti (dalších osob) na jednáních uvedených orgánů.

Zákony o územních samosprávných celcích (zákon o obcích, zákon o krajích ani zákon o hlavním městě Praze) dosud neobsahují výslovnou právní úpravu umožňující distanční účast členů zastupitelstva či rady na jednáních těchto orgánů. Takovou účast však ani výslovně nevylučují. Stávající výkladová praxe týkající se této otázky je proto taková, že člen zastupitelstva či rady se může jednání účastnit i tzv. na dálku s využitím takových technických prostředků, které umožňují jeho distanční přítomnost v reálném čase (typicky využití videokonference), včetně uplatňování jeho práv souvisejících s výkonem funkce, zejména oprávnění hlasovat a vyjadřovat se k projednávaným záležitostem¹. Přípustnost distanční účasti je odvozována z toho, že zákon o obcích stanoví, že jednání zastupitelstva je usnášeníschopné, je-li *přítomna nadpoloviční většina členů zastupitelstva* (srov. § 92 odst. 3 zákona o obcích a obdobně § 41 odst. 1 zákona o krajích a § 60 odst. 6 ve spojení s § 62 zákona o hlavním městě Praze). Identické pravidlo pak platí i pro schůze rady (§ 101 odst. 2 zákona o obcích, § 58 odst. 2 zákona o krajích, § 70 odst. 2 zákona o hlavním městě Praze). Tyto normy tedy sice vyžadují přítomnost v době zasedání, nestanoví však požadavek, aby tato přítomnost byla osobní (fyzická) v jednacím prostoru. I za stávajícího stavu je tedy možné, aby byl člen zastupitelstva (nebo rady) přítomen na jednání distančně. Musí však být přítomný v reálném čase, tedy v době, kdy zasedání probíhá. Není proto možné např. hlasování tzv. *per rollam*, tedy předem, mimo zasedání, písemně (ústně apod.). Takto hlasující (hlasující „předem“) by totiž nesplnil podmínku *přítomnosti* při jednání.

V souvislosti s aktuální situací, zejména s ohledem na krizová a mimořádná opatření, která z důvodu ochrany před nemocí covid-19 upravovala mj. přítomnost osob na hromadných akcích, se distanční způsob účasti zastupitelů na jednáních zastupitelstva začal využívat v daleko širší míře. S tím vyvstala potřeba – zejména z důvodu právní jistoty – tuto účast jednoznačně a výslovně upravit v příslušných právních předpisech.

Regulovaná problematika se žádným způsobem nedotýká rovnosti mužů a žen a není diskriminační, když ke všem členům zastupitelstva přistupuje jednotně.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Cílem navrhovaných změn je poskytnutí jednoznačného právního rámce pro možnost distanční účasti členů zastupitelstva a rady, případně dalších osob, na jednání těchto orgánů obecní a krajské samosprávy. Dále uvedené odůvodnění právní úpravy je sice zpracováno

¹ Publikovaná judikatura soudů se problematikou distanční účasti a hlasování členů zastupitelstva nebo rady dosud nezabývala.

primárně ve vztahu k problematice obecní samosprávy, tedy k zákonu č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, učiněné závěry však platí i pro změny paralelně navrhované i v zákoně č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a v zákoně č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

Návrh předpokládá regulaci pouze ve vztahu k jednání zastupitelstva a ke schůzím rady. Distanční účast není výslovně upravována pro jednání výborů zastupitelstva a komisí rady. Jejich činnost spočívající především v kontrole a v iniciování vůči zastupitelstvu a radě takovou výslovnou úpravu nevyžaduje, neboť tyto orgány nevykonávají žádné rozhodovací pravomoci v samostatné působnosti. Zda budou svá jednání vést též s distanční účastí svých členů, je tedy ponecháno na rozhodnutí těchto orgánů, případně zastupitelstva či rady, pokud těmto orgánům stanoví procedurální pravidla jejich činnosti.

Návrh vychází z obdobné formulace užití např. v občanském soudním řádu (§ 39), tedy vychází z toho, že přítomnost člena zastupitelstva (rady) lze zajistit *s využitím technického zařízení pro přenos obrazu a zvuku*. Mělo by se jednat o takové zařízení (zpravidla prostřednictvím internetu), které *de facto* zajistí přítomnost člena zastupitelstva blížící se jeho fyzické přítomnosti, včetně uplatňování jeho práv, zejména práva hlasovat, práva vyjadřovat se k projednávaným věcem a podávat návrhy na projednání (srov. zvolená formulace *pokud umožňuje uplatňovat zákonná práva spojená s účastí na jednání*). Přenos obrazu a zvuku tedy musí být tzv. obousměrný, musí umožňovat sledování jak zastupitele přítomného on-line, tak sledování průběhu zasedání v jednací místnosti.

Návrh možnost využití distanční účasti podmiňuje tím, že ji připouští jednací řád příslušného orgánu. Jinak řečeno musí být předem (před příslušným zasedáním či schůzí) stanoveno, že je distanční účast přípustná a za jakých podmínek. Obec i jednotliví členové orgánů se tak mohou na distanční účast předem připravit.

Distanční účast není stanovena pouze pro určité specifické situace (např. krizový stav apod.). S touto možností se počítá obecně, a to v závislosti na uvážení každé obce, zejména na technických možnostech dané obce i členů zastupitelstva či rady. Z tohoto důvodu též návrh výslovně stanoví, že distanční účast není povinná, resp. obec nemůže zastupitelům stanovit distanční účast jako jedinou možnou, obligatorní. Nedisponuje-li zastupitel potřebným technickým vybavením nebo z jiného důvodu nebude chtít distanční účast využít, bude i nadále oprávněn účastnit se zasedání osobně. To by mělo poskytnout zastupitelům adekvátní ochranu proti jejich nucení k distanční účasti (což by v případě některých mohlo vést až k vyloučení jejich účasti z důvodu např. technické nezpůsobilosti apod.). Při přípravě návrhu byla zvažována též možnost povinné distanční účasti, doplněná o povinnost obce zabezpečit tuto distanční účast (např. poskytnutím technických prostředků apod.). Tato varianta však byla vyhodnocena jako potencionálně nadbytečně zatěžující veřejné rozpočty. Zároveň však platí, že distanční účast není pro zastupitele *ex lege* nároková. Zavedení možnosti distanční účasti je tedy plně na zvážení obce, pokud tak stanoví v jednacím řádu.

Úprava distanční účasti na jednání zastupitelstva, resp. to, že zastupitel není povinen k distanční účasti, pak vylučuje možnost, aby jednání bylo konáno výlučně distančně. Vždy bude třeba, aby bylo jednání svoláno do určitého místa, z něhož bude „vedeno“. Zastupitelé i veřejnost se pak budou moci rozhodnout (za podmínek stanovených jednacím řádem), zda využijí distanční účasti, nebo zda se dostaví osobně na jednání.

Distanční hlasování tak, jak je upraveno v zákoně, tedy požadavkem na přenos obrazu a zvuku, nevylučuje tajné hlasování. I nadále bude možné, aby se zastupitelé či radní usnesli na tom, že o určité otázce bude hlasováno tajně (zákony o územních samosprávných celcích vycházejí z toho, že hlasování, stejně jako průběh celého zasedání zastupitelstva, je veřejné,

nevylučují však, že zastupitelstvo se usnese na tom, že o určité otázce bude hlasováno tajně). Podmínkou však je, že bude zajištěn takový způsob hlasování, který i v případě distančně přítomných členů bude tajnost zaručovat.

Pokud jde o technické prostředky, které umožňují vedení jednání (typicky různé videokonferenční programy), je ponecháno plně na rozhodnutí obce (kraje), který z dostupných programů zvolí. Namátkou lze uvést např. Zoom free, Hangouts Meet Enterprise, Webex apod.².

Žádné z navržených opatření nemá dopady v oblasti diskriminace či rovnosti mužů a žen.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované úpravy v jejím celku

Nezbytnost popsaných změn tkví především v poskytnutí právní jistoty spočívající ve výslovné úpravě jednoznačných podmínek pro distanční účast členů zastupitelstev a rad územních samosprávných celků, resp. dalších osob, na jednání těchto orgánů (srov. výše).

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Ústava České republiky podrobnosti o způsobu jednání zastupitelstev obcí a krajů nestanoví (srov. zejména čl. 104), nevylučuje tedy ani možnost distančního jednání těchto orgánů. Tato možnost není v rozporu ani s podstatou mandátu člena zastupitelstva obce nebo kraje, neboť navržená právní úprava počítá s distanční účastí jen jako s doplňkovou formou průběhu jednání. Každý zastupitel bude mít i nadále právo přímé osobní účasti v místě, kde probíhá zasedání zastupitelstva.

5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Distanční účast na jednání v orgánech obcí a krajů není předmětem regulace normami Evropské unie a ani nemá reflexi v judikatuře soudních orgánů Evropské unie.

6. Zhodnocení souladu navrhované úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Návrh se nijak nedotýká mezinárodních závazků České republiky, zejména nijak nezasahuje do povinností stanovených České republice v Evropské chartě místní samosprávy (publikované ve Sbírce zákonů pod č. 181/1999 Sb.), která nestanoví podrobnosti o jednání obecních orgánů (srov. pouze obecná formulace čl. 7 odst. 1: *Podmínky, za kterých místní volení zástupci pracují, musí umožňovat svobodný výkon jejich funkcí.*).

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní

² <https://www.lupa.cz/clanky/jak-na-videokonference-aplikace-spoji-i-desitky-ucastniku-jsou-za-penize-i-zdarma/>.

menšiny, a dopady na životní prostředí

Aktuálně nejsou očekávány náklady státního rozpočtu.

V případě rozpočtů územních samosprávných celků lze určité zvýšené náklady předpokládat (zejména v zajištění technického a softwarového vybavení). Nicméně změna nezavádí novou *povinnost*, ale dává obcím a krajům, resp. členům jejich orgánů, toliko *možnost* distanční účasti. Ta z povahy věci bude vyžadovat určité technické vybavení na straně obce (z návrhu neplyne povinnost poskytnout takové vybavení i členům zastupitelstva či rady obce; srov. zvláštní část důvodové zprávy k § 92a), nicméně každá obec či kraj budou moci zvážit, zda s ohledem na případné náklady a na vlastní prostředky tuto možnost využijí či nikoli.

Předkládaná právní úprava nemá žádné dopady na podnikatelské prostředí, sociální dopady, dopady na rodiny, na specifické skupiny obyvatel, osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národností menšiny, ani dopady na životní prostředí.

8. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Návrh nemá dopady do oblasti ochrany soukromí a osobních údajů.

9. Zhodnocení korupčních rizik

Bylo provedeno zhodnocení korupčních rizik v souladu s čl. 4 odst. 1 písm. h) Legislativních pravidel vlády, a to podle Metodiky CIA (Corruption Impact Assessment, Metodika hodnocení korupčních rizik), kterou uveřejnil Vládní výbor pro koordinaci boje s korupcí. S ohledem na obsah návrhu je zjevné, že žádná korupční rizika v předložené podobě nejsou, když návrh toliko stanoví technickou alternativu k osobní účasti člena zastupitelstva nebo rady, případně dalších osob, na jednání těchto orgánů. Svou podstatou se tedy jedná jen o technickou změnu, nikoli např. o rozšiřování rozhodovacích procesů apod.

10. Zhodnocení dopadů na bezpečnost a obranu státu

Navrhovaná právní úprava nemá žádný dopad na bezpečnost nebo obranu státu.

11. Výjimka z povinnosti provést hodnocení dopadů regulace (RIA)

Předsedkyně Legislativní rady vlády svým dopisem č. j. 33629/2020-UVCR povolila zkrácení lhůty pro sdělení připomínek na 5 pracovních dnů a současně udělila výjimku z povinnosti provedení hodnocení dopadů regulace (RIA).

Zvláštní část:

K čl. I

(Změna zákona o obcích)

K bodu 1 (§ 92a)

Ustanovení § 92a odst. 1 výslovně stanoví možnost distanční účasti členů zastupitelstva obce na jednání zastupitelstva. Podmínkou distanční účasti je, že ji připouští

jednací řád. Sama obec (její zastupitelstvo) tedy úpravou v jednacím řádu rozhodne, zda tuto formu přítomnosti na jednání zastupitelstva vůbec využije. Přihlédne přitom k místním podmínkám, ale i k technickým možnostem zajištění této účasti, včetně případných nákladů, které by takovou formou účasti mohla mít. Bez výslovné úpravy v jednacím řádu zastupitelstva nebude distanční účast možná.

Jednací řád pak kromě samotného připuštění této možnosti vymezí i její bližší podmínky. Zákon záměrně nestanoví, v čem mají tyto podmínky spočívat. Může se jednat o vymezení technických podmínek (zařízení, způsob připojení apod.), ale i o vymezení případů, v nichž je tato možnost využita. Není vyloučeno ani to, aby jednací řád „zmocnil“ starostu, resp. svolavatele zasedání, aby podle konkrétních okolností rozhodl při svolávání zasedání, že na tomto konkrétním zasedání bude distanční účast zastupitelů přípustná. Jinak řečeno jednací řád může nejen stanovit případy, kdy bude přímo na jeho základě distanční účast možná, může ale též svěřit rozhodnutí o využití této možnosti *ad hoc* starostovi.

Pokud se obec rozhodne využít distanční účasti a upraví ji v jednacím řádu, bude muset „na své straně“ zabezpečit technické prostředky, aby se jednotliví zastupitelé (či veřejnost) mohli účastnit. Bude však na jejím uvážení, do jaké míry zabezpečí toto technické vybavení i pro jednotlivé zastupitele (počítače, internetové připojení apod.). Jelikož člen zastupitelstva není povinen k distanční účasti (srov. výslovné ustanovení § 92a), nemůže tak ani „nárokovat“ od obce poskytnutí odpovídajícího technického vybavení. Svým způsobem půjde v praxi o určitou „domluvu“ mezi obcí a zastupitelem, který má v úmyslu využít možnosti distanční účasti, na technickém způsobu provedení.

Využití distanční účasti nebrání ani případnému tajnému hlasování (srov. výše v obecné části důvodové zprávy). Jejím využití nebrání ani případné používání hlasovacího zařízení v jednacím prostoru obce. Takové technické zařízení totiž slouží toliko k záznamu o tom, jak jednotliví zastupitelé hlasovali. Buď bude možné takové hlasovací zařízení ovládat daným zastupitelem též „on-line“ (na dálku), nebo v souladu s hlasováním daného zastupitele např. zapisovatel či předsedající zasedání označí v příslušném technickém hlasovacím zařízení, jak daný zastupitel hlasoval.

Zákon nestanoví výslovně opatření pro případy, že v určitém okamžiku nebude distanční účast z technických důvodů možná, ani důsledky takové situace. Opatření pro tyto situace (např. vyhlášení přestávky apod.) může řešit jednací řád. Důsledky nefunkčnosti systému pak bude nutné posuzovat individuálně, podle konkrétních okolností. Nicméně riziko toho, že systém z nějakého důvodu nebude využitelný, nelze *a priori* považovat za překážku pro zavedení této možnosti. Stejně tak samotný fakt, že zastupitelé v určitém okamžiku připojení selhalo, nebude bez dalšího důvodem pro konstatování neplatnosti či nezákonnosti přijatých rozhodnutí (usnesení).

Pro zajištění distanční účasti členů zastupitelstva musejí být zvoleny takové prostředky, které umožní přenos obrazu a zvuku (nepostačí tedy pouhý přenos zvuku, tedy typicky telefonní spojení) a které současně umožní, aby zastupitel mohl uplatňovat svá práva, zejména právo hlasovat, vyjadřovat se k projednávaným věcem a právo navrhopvat projednání konkrétních záležitostí.

Ustanovení § 92a odst. 2 zákona o obcích umožňuje i distanční účast veřejnosti. Ani ta nemá povinnost ji využít, a to s ohledem na možnost uplatňování práva podle § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích, tedy práva vyjádřit na jednání zastupitelstva stanovisko k projednávaným věcem (týká se občanů obce, vlastníků nemovitosti na území obce a některých státních příslušníků cizích států; srov. § 16 a 17 zákona o obcích). O možnosti distanční účasti musí být veřejnost informována prostřednictvím informace o konání zasedání, zveřejňované podle § 93 odst. 1 a 2 zákona o obcích na úřední desce obecního úřadu. Není ani

vyloučeno, aby byli např. přítomni distančně jen členové zastupitelstva, zatímco v případě veřejnosti jednací řád distanční účast neumožní, či pro ni stanoví odlišné podmínky.

Návrh výslovně neupravuje povinnost ověřovat totožnost distančně přítomných členů zastupitelstva či ověřovat to, zda určitá osoba z řad veřejnosti je nadána právem podle § 16 odst. 2 písm. c) (tedy prokazovat občanství obce, státní občanství a trvalý pobyt či vlastnictví nemovitosti na území obce). Takové prověřování totiž není nezbytné ani při fyzické přítomnosti v jednací místnosti (typicky, není-li o totožnosti či o oprávnění pochybnost), a není proto nezbytné na něm trvat v případě účasti distanční. Pokud však bude v konkrétním případě takové ověření namístě, lze zvolit různé způsoby, např. ukázání občanského průkazu do monitoru (případně pouze pro předsedajícího tak, aby nebylo možné údaje veřejně sdílet a potencionálně zneužít).

K bodu 2 (§ 101 odst. 3)

Úprava distanční účasti na schůzi rad obce vychází z obdobných principů jako distanční účast na jednání zastupitelstva, proto lze odkázat na odůvodnění k § 92a. Oproti úpravě ve vztahu k jednání zastupitelstva však obsahuje návrh v případě schůzí rady obce určitou odlišnost.

Stejně jako v případě členů zastupitelstva nebudou ani členové rady povinni distanční účast využít. Avšak na rozdíl od úpravy distanční účasti na jednání zastupitelstva, která nemůže být povinná ani pro veřejnost, bude možné v případě účasti jiných osob na schůzi rady obce stanovit distanční přítomnost jako „povinnou“. Na rozdíl od jednání zastupitelstva, které musí být vždy veřejné (§ 93 odst. 3 zákona o obcích), schůze rady obce probíhají neveřejně (§ 101 odst. 1 zákona o obcích). Na rozdíl od účasti veřejnosti na jednání zastupitelstva, u níž v případě občanů obce, vlastníků nemovitostí a některých cizích státních příslušníků, musí být zajištěna možnost uplatňovat právo vyjádřit se podle § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích, v případě jiných osob účastnících se schůze rady obce jejich účast nároková není (srov. § 101 odst. 1 větu druhou zákona o obcích). Proto se v případě distanční účasti jiných osob na schůzi rady obce nestanoví možnost tuto distanční účast odmítnout. Avšak pokud rada obce přizve na své jednání jinou osobu (např. člena statutárního orgánu obecní obchodní společnosti) a bude vyžadovat její distanční účast, bude na obci, aby tuto distanční účast pozvané osobě zajistila např. vhodným technickým zařízením. To platí i pro účast tajemníka obecního úřadu, který se schůze rady účastní s hlasem poradním (§ 110 odst. 5 zákona o obcích).

K čl. II

(Změna zákona o krajích)

K bodu 1 (§ 41a)

Srov. odůvodnění k § 92a zákona o obcích.

K bodu 2 (§ 58 odst. 3 a 4)

K § 58 odst. 3

Zákon o krajích dosud nestanoví výslovně povinnost rady kraje vydat svůj jednací řád (na rozdíl od zákona o obcích). Jelikož jednou z podmínek distanční účasti na schůzi rady kraje je to, že tak stanoví jednací řád, doplňuje se do § 58 obdobná povinnost jako v případě zákona o obcích, tedy povinnost vydat jednací řád rady, čímž se sjednocuje právní úprava s ostatními zákony o územních samosprávných celcích. Lze dodat, že podle internetových stránek jednotlivých krajů má v současnosti jednací řády rady vydáno přinejmenším 7 krajů (v

případě ostatních krajů se tuto informaci nepodařilo na internetových stránkách dohledat). Fakticky tedy splnění této nové povinnosti nebude pro většinu krajů představovat žádné administrativní nároky.

Kraj	JŘ dostupný?	Kde
Středočeský kraj	ANO	https://www.kr-stredocesky.cz/web/14432/170
Jihomoravský kraj	ANO	https://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=324446&TypeID=1
Olomoucký kraj	NE	na webové stránce úřadu nelze dohledat
Kraj Vysočina	NE	na webové stránce úřadu nelze dohledat
Moravskoslezský kraj	NE	na webové stránce úřadu nelze dohledat
Pardubický kraj	ANO	https://www.pardubickykraj.cz/jednaci-rad-rpk
Plzeňský kraj	ANO	https://www.plzensky-kraj.cz/jednaci-rad-rpk-a-komisi-rpk
Královéhradecký kraj	ANO	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/kraj-volene-organy/volene-organy/vybory-komise/jednaci-rad-rady-a-komisi-rady-kralovehradeckeho-kraje-1968/
Zlínský kraj	ANO	https://www.kr-zlinsky.cz/jednaci-rad-rady-cl-197.html
Jihočeský kraj	NE	na webové stránce úřadu nelze dohledat
Ústecký kraj	NE	na webové stránce úřadu nelze dohledat
Liberecký kraj	NE	na webové stránce úřadu nelze dohledat
Karlovarský kraj	ANO	https://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/Stranky/Rada.aspx

K § 58 odst. 4

Srov. odůvodnění k § 101 odst. 3 zákona o obcích.

K čl. III

(Změna zákona o hlavním městě Praze)

K bodu 1 (§ 60a)

Srov. odůvodnění k § 92a zákona o obcích.

K bodu 2 (§ 70 odst. 3 a 4)

K § 70 odst. 3

Zákon o hlavním městě Praze dosud nestanoví výslovně povinnost rady hlavního města Prahy vydat svůj jednací řád (na rozdíl od zákona o obcích). Jelikož jednou z podmínek distanční účasti na schůzi rady je to, že tak stanoví jednací řád, doplňuje se do § 70 obdobná povinnost jako v případě zákona o obcích, tedy povinnost vydat jednací řád rady, čímž se sjednocuje právní úprava s ostatními zákony o územních samosprávných celcích. Lze dodat, že podle internetových stránek hlavního města Prahy rada hlavního města Prahy jednací řád vydaný má (https://www.praha.eu/public/65/7/3d/1972166_1070396_Jednaci_rad_Rady

[HMP brezen 2020 .pdf](#)). Fakticky tedy splnění této nové povinnosti nebude představovat žádné administrativní nároky.

K § 70 odst. 4

Srov. odůvodnění k § 101 odst. 3 zákona o obcích.

K čl. IV (účinnost)

Účinnost zákona se stanoví prvním dnem třetího kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení. Naléhavý obecný zájem odůvodňující nabytí účinnosti v souladu s § 3 odst. 4 zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv, spočívá v nezbytnosti stanovit jasný a jednoznačný zákonný základ pro možnost distanční účasti členů zastupitelstva obce, kraje či hlavního města Prahy na jednání zastupitelstva, dále pro možnost distanční účasti členů rady obce, kraje či hlavního města Prahy na schůzi rady a pro možnost distanční účasti veřejnosti (dalších osob) na jednání uvedených orgánů, s ohledem na tzv. druhou vlnou nemoci covid-19, v jejíž souvislosti se dá očekávat zvýšená potřeba omezení fyzické účasti osob právě mimo jiné i na jednáních orgánů územních samosprávných celků. Současně je však zachována dostatečná legisvakance potřebná k přijetí změn jednacích řádů příslušných orgánů územních samosprávných celků.

V Praze dne 30. listopadu 2020

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v.r.

1. místopředseda vlády a ministr vnitra:

Jan Hamáček v.r.